

KLAIPĖDOS APYLINKĖS TEISMAS

NUTARTIS

2024 m. rugpjūčio 9 d.
Gargždai

Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos rajono rūmų teisėja Jolanta Jasutienė, rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal pareiškėjo K. S. pareiškimą dėl termino palikimui priimti atnaujinimo, suinteresuotas asmuo Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos.

Teismas

n u s t a t ė:

pareiškėjas K. S. 2024 m. birželio 25 d. kreipėsi teismą su prašymu atnaujinti pareiškėjui įstatyme nustatytą terminą palikimui priimti, atsiradusiam po J. S., asmens kodas (*neskelbtina*), mirusios 2016 m. sausio 22 d., mirties.

Pareiškime nurodo, kad pareiškėjas nesikreipė į notarą dėl palikimo priėmimo per tris mėnesius po J. S., asmens kodas (*neskelbtina*), mirties, nes, palikėjai mirus, pareiškėjas buvo išvykęs dirbti į užsienį, o palikėjos sutuoktinis A. S., gim. (*neskelbtina*), nurodė, kad kreipsis į notarą dėl palikimo priėmimo, kurį sudarė vienintelis žemės sklypas, esantis adresu (*neskelbtina*). Dėl darbo sutarties sąlygų užsienio šalyje pareiškėjas negalėjo grįžti į Lietuvą priimti palikimo po savo mamos mirties. Pareiškėjo tėtis, kuris šiuo metu yra miręs, išreiškė valią pareiškėjui, jog kreipsis į notarą dėl palikimo priėmimo, nes nori ir toliau naudotis žemės sklypu, esančiu adresu (*neskelbtina*), jis naudojosi nurodytu žemės sklypu iki palikėjos mirties, o pareiškėjas tam neprieštaravo, kadangi, kaip minėta, pats negalėjo grįžti į Lietuvą priimti palikimo per trijų mėnesių laikotarpį po palikėjos mirties. Vis dėlto sutuoktinis nesikreipė į notarą dėl palikimo priėmimo per tris mėnesius po palikėjos mirties, nors faktiškai naudojosi minėtu žemės sklypu, esančiu sodų bendrijoje (*neskelbtina*). Apie tai pareiškėjas sužinojo tik mirus sutuoktiniui, kai kreipėsi į notarą dėl palikimo priėmimo. Šios bylos aplinkybių kontekste pažymėtina, kad pareiškėjo atžvilgiu antstoliai atlieka skolų išieškojimo veiksmus, dėl to yra areštuotos jo turtinės teisės į žemės sklypą, esantį adresu (*neskelbtina*). Kadangi pareiškėjas neturi kito nekilnojamo turto ir nėra priėmęs palikimo po palikėjos mirties, todėl negali būti patenkinti pareiškėjo kreditorių reikalavimai į pareiškėjo turtą. Manytina, kad, atnaujinus palikimo priėmimo terminą ir pareiškėjui priėmus palikimą, atsiras sąlygos patenkinti pareiškėjo kreditorių reikalavimus. Taip teismas garantuos teisingumo, protingumo ir sąžiningumo principų laikymąsi tiek paveldėjimo teisiniuose santykiuose, tiek skolininko ir kreditorių tarpusavio santykiuose.

Suinteresuotas asmuo Nacionalinė žemės tarnyba prie Aplinkos ministerijos pateikė atsiliepimą, kuriame nurodė, kad tuo atveju jei teismas nustatys, kad mirus palikėjai, įpėdinis K. S. terminą palikimui priimti praleido dėl svarbių priežasčių, Nacionalinė žemės tarnyba neprieštarauja,

kad būtų atnaujintas terminas palikimui priimti, atsiradęs po jo motinos J. S., a. k. (*neskelbtina*), mirusios 2016 m. sausio 22 d., mirties.

Teismas

k o n s t a t u o j a:

pareiškimas tenkintinas visiškai.

Iš byloje esančių duomenų nustatyta, kad 2016 m. sausio 22 d. mirė J. S., asmens kodas (*neskelbtina*) (2016 m. sausio 26 d. mirties liudijimas, įrašo Nr. 181), kuri yra pareiškėjo K. S. mama (1975 m. gruodžio 25 d. gimimo įrašas Nr. 2696). Iš Gyventojų registro 2024 m. birželio 27 d. pažymos apie asmens duomenis Nr. GR.3A-5872, nustatyta, kad J. S., asmens kodas (*neskelbtina*), kitų vaikų neturėjo. Pagal Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2024 m. gegužės 8 d. išrašą, nustatyta, kad J. S. nuosavybės teise priklauso žemės sklypas, unikalus Nr. (*neskelbtina*), esantis (*neskelbtina*). Mirusioji J. S. remiantis 2024 m. gegužės 10 d. Nr. SR10-2542(24) testamentų registro išrašo duomenimis, nėra sudariusi testamentų, nėra įregistruota palikėjo palikimo priėmimo faktų.

Pareiškėjas pareikšime nurodė, kad nesikreipė į notarą dėl palikimo priėmimo per tris mėnesius po J. S. mirties, nes palikėjai mirus pareiškėjas buvo išvykęs dirbti į užsienį, o palikėjos sutuoktinis A. S. (pareiškėjo tėvas, 1975 m. gruodžio 25 d. gimimo įrašas Nr. 2696), gim. (*neskelbtina*), nurodė, kad kreipsis į notarą dėl palikimo priėmimo, kurį sudarė vienintelis žemės sklypas, esantis adresu (*neskelbtina*). Taip pat dėl darbo sutarties sąlygų užsienio šalyje pareiškėjas negalėjo grįžti į Lietuvą priimti palikimo po savo mamos mirties.

Paveldėjimas – tai mirusio fizinio asmens turtinių teisių, pareigų ir kai kurių asmeninių neturtinių teisių perėjimas jo įpėdiniams pagal įstatymą arba pagal testamentą. Palikimo atsiradimo momentas sutampa su palikėjo mirties momentu (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – CK) 5.3 straipsnio 1 dalis). Kad įgytų palikimą, įpėdinis turi jį priimti. CK 5.50 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad įpėdinis laikomas priėmusiu palikimą, kai jis faktiškai pradėjo paveldimą turtą valdyti arba padavė palikimo atsiradimo vietos notarui pareiškimą dėl palikimo priėmimo. Pagal šio straipsnio 3 dalies nuostatas, nurodyti veiksmai turi būti atliekami per tris mėnesius nuo palikimo atsiradimo dienos. Šis terminas nėra naikinamasis. Pagal CK 5.57 straipsnio 1 dalį teismas gali praleistą terminą atnaujinti, jeigu pripažįsta, kad terminas yra praleistas dėl svarbių priežasčių. Svarbiomis termino praleidimo priežastimis gali būti pripažintos objektyvios, t. y. nuo asmens valios nepriklausiosios, aplinkybės, jei asmuo, sužinojęs apie praleistą terminą, nedelsdamas, t. y. per protingus terminus, kreipiasi į teismą dėl termino pratęsimo.

Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, formuodamas vienodą teisminę praktiką bylose dėl termino palikimui priimti atnaujinimo, laikosi nuostatos, kad teismai, sprendami klausimą dėl termino palikimui priimti atnaujinimo, turi įvertinti ne tik objektyvias aplinkybes, dėl kurių terminas buvo praleistas, ir tai, kiek jis buvo praleistas, bet ir kitas teisinės reikšmės turinčias priežastis, trukdžiusias asmeniui laiku kreiptis dėl palikimo priėmimo. Klausimą, ar konkrečios termino palikimui priimti praleidimo priežastys pripažintinos svarbiomis ir ar jos yra pagrindas terminui atnaujinti, teismai turi spręsti atsižvelgdami į terminų, nustatytų palikimui priimti, paskirtį, teisinius padarinius, konkrečias bylos aplinkybes, byloje dalyvaujančių šalių elgesį, asmens, prašančio atnaujinti terminą (arba kurio vardu prašoma priimti palikimą), teisinį statusą, pareiškėjo elgesį bei kitas reikšmingas aplinkybes. Vertinant pareiškėjo elgesį, būtina atsižvelgti į tai, ar jis buvo pakankamai atidus, sąžiningas, ar, priešingai, savo teises įgyvendino nerūpestingai, aplaidžiai (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. gegužės 17 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-246/2011). Kiekvienu konkrečiu atveju atsižvelgtina į individualias asmens savybes. Pažymėtina, kad teismas, sprenddamas termino palikimui priimti atnaujinimo klausimą, turi įvertinti, ar nebus pažeisti kitų asmenų teisėti interesai bei viešasis interesas. Teismai turi ieškoti teisingo pareiškėjo, prašančio atnaujinti praleistą terminą, ir asmenų, kurių teises bei pareigas paveiktų toks atnaujinimas, teisėtų interesų balanso (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. gegužės 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-319-695/2015).

Iš byloje esančių duomenų, pareiškime išdėstytų aplinkybių, matyti, kad po J. S., asmens kodas (*neskelbtina*), mirties, pareiškėjas dėl palikimo priėmimo nesikreipė nes, palikėjai mirus pareiškėjas buvo išvykęs dirbti į užsienį, o palikėjos sutuoktinis A. S. (pareiškėjo tėvas), nurodė, kad kreipsis į notarą dėl palikimo priėmimo. Atsižvelgus į byloje ištirtų duomenų visumą, darytina išvada, kad šiuo konkrečiu atveju nėra pagrindo konstatuoti, jog nustatytu terminu nepriėmęs palikimo, pareiškėjas elgėsi nesąžiningai ar aplaidžiai, buvo nepakankamai atidus ir rūpestingas. Pareiškėjo nurodytos priežastys galėjo lemti, kad pareiškėjas laiku nerealizavo savo teisės per įstatyme nustatytą terminą.

Pažymėtina, kad teismas, sprenddamas įstatymų nustatyto termino tam tikriems veiksams atlikti atnaujinimo klausimą, visais atvejais turi įvertinti, ar sprendimas atnaujinti asmens praleistą terminą nepažeis kitų suinteresuotų asmenų teisių ir teisėtų interesų. Nagrinėjamoje byloje teismas nenustatė aplinkybių, dėl kurių būtų galima daryti išvadą, kad termino palikimui priimti atnaujinimas neigiamai paveiktų kitų suinteresuotų asmenų teisėtus interesus. Pažymėtina, kad pagal Nekilnojamojo turto registro duomenų bazės 2024 m. gegužės 8 d. išrašą, nustatyta, kad yra areštuotos pareiškėjo turtinės teisės į žemės sklypą, esantį adresu (*neskelbtina*). Pareiškėjas nėra priėmęs palikimo po palikėjos mirties, todėl pareiškimo tenkinimas šiuo atveju suteiks galimybę priimti palikimą ir nepažeis kreditorių interesų.

Esant nustatytoms aplinkybėms konstatuotina, kad pareiškėjas terminą palikimui priimti praleido dėl svarbių priežasčių ir pareiškėjo pareiškimas tenkintinas, terminas palikimui, atsiradusiam po palikėjos J. S., asmens kodas (*neskelbtina*), mirties, priimti atnaujintinas (CK 5.50 straipsnio 3 dalis, 5.57 straipsnio 1 dalis).

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 290-291, 578 straipsniais, teismas

n u t a r i a:

pareiškimą tenkinti.

Atnaujinti pareiškėjui K. S., asmens kodas (*neskelbtina*), įstatymo nustatytą terminą palikimui priimti palikimą, atsiradusį po J. S., asmens kodas (*neskelbtina*), mirties.

Nutartis per septynias dienas nuo jos priėmimo dienos gali būti skundžiama Klaipėdos apygardos teismui, atskirąjį skundą paduodant per Klaipėdos apylinkės teismo Klaipėdos rajono rūmus.

Teisėja

Jolanta Jasutienė